

Priopćenje

Godina: LXI.

Zagreb, 31. prosinca 2024.

ZUDP-2024-1-3

ISSN 1334-0557

REZULTATI ANKETE O RASPOLAGANJU VREMENOM

Prve tri tablice prikazuju raspolaganje vremenom kada se u obzir uzme cjelokupno stanovništvo (bez obzira na to jesu li osobe u dnevnicima o raspolaganju vremenom navele da su barem jedanput provodile vrijeme na određenoj aktivnosti), što je omogućilo konstruiranje 24-satnoga "statističkog" dana.

Možemo primijetiti kako se **više od 16 sati u danu odnosi na vrijeme provedeno u kategoriji aktivnosti "Briga o sebi"** (uključujući i spavanje) **te na "Slobodno vrijeme"**. Znatna razlika među spolovima može se zamijetiti u kategorijama aktivnosti "Briga o kućanstvu i obitelji (neplaćeni posao)" te "Zaposlenje" (isključujući putovanje na posao i s posla).

Tablica 4. daje prikaz udjela osoba obuhvaćenih uzorkom koje su barem jedanput u dnevnicima o raspolaganju vremenom navele da su provodile vrijeme na određenoj kategoriji aktivnosti, što je utjecalo na izračune u tablicama od 5. do 7. Drugim riječima, **osobe koje ni u jednom trenutku nisu provodile vrijeme na određenoj kategoriji aktivnosti isključene su iz izračuna tablica od 5. do 7.**, stoga ovdje nije moguće konstruirati 24-satni "statistički" dan.

S obzirom na vrijeme provedeno u kategoriji aktivnosti "Briga o kućanstvu i obitelji (neplaćeni posao)", razlika među spolovima je značajna, ali je ujedno i stabilna u odnosu na cjelokupno stanovništvo (tablica 1.).

Što se tiče stanovništva u dobi od 65 i više godina, ono je u kategoriji aktivnosti "Zaposlenje" provelo više od pet i pol sati.

1. PROSJEČNO VRIJEME PROVEDENO NA POJEDINIM KATEGORIJAMA AKTIVNOSTI, STANOVNIŠTVO U DOBI OD 15 I VIŠE GODINA, PREMA SPOLU, REPUBLIKA HRVATSKA, STUDENI 2022. – STUDENI 2023. (SATI I MINUTE)

	Muškarci	Žene	Ukupno
Briga o sebi	11:10	11:08	11:09
Zaposlenje	03:47	02:46	03:16
Učenje	00:19	00:25	00:22
Briga o kućanstvu i obitelji (neplaćeni posao)	02:26	04:04	03:17
Slobodno vrijeme	05:09	04:44	04:56
Putovanje	01:08	00:52	00:59
Ostalo	00:02	00:01	00:01

2. PROSJEČNO VRIJEME PROVEDENO NA POJEDINIM KATEGORIJAMA AKTIVNOSTI, STANOVNIŠTVO U DOBI OD 15 I VIŠE GODINA, PREMA TOME RADI LI SE O RADNIM DANIMA, DANIMA VIKENDA ILI SVIM DANIMA, REPUBLIKA HRVATSKA, STUDENI 2022. – STUDENI 2023. (SATI I MINUTE)

	Radni dani	Dani vikenda	Ukupno (svi dani)
Briga o sebi	11:02	12:12	11:09
Zaposlenje	03:31	00:59	03:16
Učenje	00:24	00:06	00:22
Briga o kućanstvu i obitelji (neplaćeni posao)	03:15	03:29	03:17
Slobodno vrijeme	04:47	06:16	04:56
Putovanje	01:00	00:56	00:59
Ostalo	00:01	00:02	00:01

3. PROSJEČNO VRIJEME PROVEDENO NA POJEDINIM KATEGORIJAMA AKTIVNOSTI, STANOVNIŠTVO U DOBI OD 15 I VIŠE GODINA, PREMA DOBNIM SKUPINAMA, REPUBLIKA HRVATSKA, STUDENI 2022. – STUDENI 2023. (SATI I MINUTE)

	15 – 29	30 – 64	65+
Briga o sebi	11:16	10:41	12:02
Zaposlenje	03:05	04:41	00:24
Učenje	01:55	00:00	00:00
Briga o kućanstvu i obitelji (neplaćeni posao)	02:00	03:17	04:11
Slobodno vrijeme	04:30	04:13	06:45
Putovanje	01:13	01:06	00:36
Ostalo	00:01	00:01	00:02

4. STOPA SUDJELOVANJA U POJEDINOJ KATEGORIJI AKTIVNOSTI, STANOVNIŠTVO U DOBI OD 15 I VIŠE GODINA, PREMA SPOLU, REPUBLIKA HRVATSKA, STUDENI 2022. – STUDENI 2023.

%

	Muškarci	Žene	Ukupno
Briga o sebi	100,0	100,0	100,0
Zaposlenje	48,1	37,6	42,7
Učenje	7,0	6,6	6,8
Briga o kućanstvu i obitelji (neplaćeni posao)	89,4	94,2	91,9
Slobodno vrijeme	98,4	96,7	97,5
Putovanje	85,5	80,5	82,9
Ostalo	7,0	6,7	6,9

5. PROSJEČNO VRIJEME PROVEDENO NA POJEDINIM KATEGORIJAMA AKTIVNOSTI, STANOVNIŠTVO U DOBI OD 15 I VIŠE GODINA KOJE JE PROVODILO VRIJEME NA POJEDINOJ KATEGORIJI AKTIVNOSTI, PREMA SPOLU, REPUBLIKA HRVATSKA, STUDENI 2022. – STUDENI 2023. (SATI I MINUTE)

	Muškarci	Žene	Ukupno
Briga o sebi	11:10	11:08	11:09
Zaposlenje	07:52	07:22	07:38
Učenje	04:26	06:16	05:21
Briga o kućanstvu i obitelji (neplaćeni posao)	02:43	04:19	03:34
Slobodno vrijeme	05:14	04:54	05:04
Putovanje	01:19	01:04	01:12
Ostalo	00:24	00:16	00:20

6. PROSJEČNO VRIJEME PROVEDENO NA POJEDINIM KATEGORIJAMA AKTIVNOSTI, STANOVNIŠTVO U DOBI OD 15 I VIŠE GODINA KOJE JE PROVODILO VRIJEME NA POJEDINOJ KATEGORIJI AKTIVNOSTI, PREMA TOME JE LI RIJEČ O RADNIM DANIMA, DANIMA VIKENDA ILI SVIM DANIMA, REPUBLIKA HRVATSKA, STUDENI 2022. – STUDENI 2023. (SATI I MINUTE)

	Radni dani	Dani vikenda	Ukupno (svi dani)
Briga o sebi	11:02	12:12	11:09
Zaposlenje	07:41	06:17	07:38
Učenje	05:38	01:55	05:21
Briga o kućanstvu i obitelji (neplaćeni posao)	03:32	03:49	03:34
Slobodno vrijeme	04:55	06:22	05:04
Putovanje	01:12	01:12	01:12
Ostalo	00:19	00:27	00:20

7. PROSJEČNO VRIJEME PROVEDENO NA POJEDINIM KATEGORIJAMA AKTIVNOSTI, STANOVNIŠTVO U DOBI OD 15 I VIŠE GODINA KOJE JE PROVODILO VRIJEME NA POJEDINOJ KATEGORIJI AKTIVNOSTI, PREMA DOBNIM SKUPINAMA, REPUBLIKA HRVATSKA, STUDENI 2022. – STUDENI 2023. (SATI I MINUTE)

	15 – 29	30 – 64	65+
Briga o sebi	11:16	10:41	12:02
Zaposlenje	07:38	07:45	05:34
Učenje	05:38	01:07	01:40
Briga o kućanstvu i obitelji (neplaćeni posao)	02:23	03:31	04:27
Slobodno vrijeme	04:32	04:23	06:50
Putovanje	01:21	01:14	00:56
Ostalo	00:15	00:18	00:32

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Anketa o raspolaganju vremenom provodi se na temelju metodologije koja je standardizirana na razini Europske unije (*Harmonised European Time Use Survey*).

Cilj Ankete jest prikupiti statističke podatke o tome kako osobe provode vrijeme tijekom radnih dana i dana odmora, kojim se aktivnostima bave i koliko im posvećuju vremena te o socioekonomskim obilježjima članova kućanstva.

Prikupljanje podataka

Anketa o raspolaganju vremenom provedena je u Republici Hrvatskoj od 21. studenoga 2022. do 26. studenoga 2023. na uzorku od 4 680 privatnih kućanstava.

Anketni podaci prikupljaju se za 12 mjeseci. Anketiranje na terenu provodi se u 52 tjedna intervala tijekom cijele godine. To znači da se svaki tjedan anketira dio kućanstava iz uzorka.

Podaci Ankete o raspolaganju vremenom prikupljaju se elektroničkim upitnicima (metodom CAPI) i dnevnikom o raspolaganju vremenom.

Dio anketnih podataka prikuplja se provedbom intervjua, tj. ispunjavanjem dvaju upitnika. Anketiranje kućanstava na terenu provode posebno educirani anketari. Kućanstvu je prije dolaska anketara bilo poslano najavno pismo u kojem ga se obavijestilo o ovome anketnom istraživanju, pravnoj osnovi provedbe istraživanja, obilježjima Ankete te o strukturi i sadržaju upitnika i dnevnika.

Upitnikom se prikupljaju podaci o obilježjima kućanstva te osnovni sociodemografski i drugi podaci o članovima kućanstva. Upitnik ispunjava nositelj kućanstva, tj. osoba starija od 18 godina koja raspolaže informacijama o kućanstvu i upoznata je s njegovom strukturom i financijama te sa životnim uvjetima u kućanstvu.

Individualni upitnik ispunjavaju članovi kućanstva od 15 i više godina te se njime prikupljaju podaci o obilježjima tih članova.

Svaki član kućanstva od 15 i više godina vodio je dva identična dnevnika o raspolaganju vremenom u tiskanom obliku, jedan za dan u radnom tjednu, a drugi za jedan dan vikenda. Dani na koje se dnevnik odnose unaprijed

su zadani statističkom metodom te su bili identični za cijelo kućanstvo. Anketari su nakon proteka dvaju dana preuzimali ispunjene dnevnike.

Dnevnik o raspolaganju vremenom sastoji se od naslovne stranice s podacima o kućanstvu, osobi koja ispunjava dnevnik te o datumu ispunjavanja dnevnika, zatim od tri stranice primjera, dnevnik koji je trebao ispuniti ispitanik unutar 24 sata, nekoliko pitanja na kraju dnevnika i popis/uputa za provjeru unosa.

Dnevnički dani podijeljeni su na desetominutne intervale (početak dnevnika je u 4 sata ujutro referentnog dana i završava u 4 sata ujutro sljedećeg dana) za koje je osoba trebala upisati glavnu aktivnost, paralelnu aktivnost (ako postoji), korištenje informatičkih uređaja, mjesto ili prijevozno sredstvo, je li osoba bila sama ili s osobom koju poznaje (ako je ispitanik bio samo s nepoznatim osobama, prema metodologiji bi u dnevniku trebao naznačiti da je bio sam).

Budući da su ispitanici u dnevnike upisivali aktivnosti koje su obavljali i opisivali ih vlastitim riječima, aktivnosti je naknadno trebalo kodirati u skladu s klasifikacijom aktivnosti, za potrebe unosa podataka i njihove daljnje obrade.

Dodatna pitanja obuhvaćala su vrijeme popunjavanja dnevnika, ocjenu referentnog dana (ljestvicu procijenjene ugodnosti), je li bila riječ o uobičajenom ili neuobičajenom danu i sl.

Kako bi se optimalno implementirale metodološke smjernice prema kojima svi članovi kućanstva u dobi od 15 i više godina trebaju voditi dnevnik o raspolaganju vremenom, a istodobno zaobići neodržive stope neodgovora i Anketa smatrala uspješno provedenom, postavljeni su sljedeći uvjeti:

- Za kućanstvo s jednom osobom u dobi od 15 i više godina trebaju biti ispunjena oba dnevnika za jednu osobu.
- Za kućanstvo s dvije ili tri osobe u dobi od 15 i više godina trebaju biti ispunjena oba dnevnika za dvije osobe.
- Za kućanstvo s četiri ili više osoba u dobi od 15 i više godina trebaju biti ispunjena oba dnevnika za tri osobe.

Kućanstvo je za uspješno sudjelovanje u Anketi dobilo novčani iznos od 150 kuna (za intervale anketiranja provedene u 2022.) odnosno 19,91 euro (za intervale anketiranja provedene u 2023.).

Prema Zakonu o službenoj statistici (NN, br. 25/20. i 155/23.), zajamčena je tajnost svih podataka koje ispitanici daju o sebi i o članovima svoga kućanstva. Prikupljeni podaci upotrebljavaju se isključivo za statističke svrhe te se objavljuju u zbirnom obliku.

Osnovne definicije

Kućanstvo je svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba (stanovanje, hrana i drugo). Kućanstvom se smatra i svaka osoba koja živi sama (jednočlano kućanstvo).

Sustav šifriranja aktivnosti temelji se na tri razine. Prva razina ima 10 kategorija aktivnosti, od 0 do 9 (0 – briga o sebi, 1 – aktivnosti povezane sa zaposlenjem, 2 – učenje, 3 – briga o kućanstvu i obitelji, 4 – volontiranje, 5 – društveni život i zabava, 6 – sportske aktivnosti i aktivnosti na otvorenome, 7 – hobiji, 8 – masovni mediji, 9 – putovanja i nedovoljno određeno raspolaganje vremenom). Unutar svake kategorije prve razine postoji jedna do devet kategorija o aktivnostima druge razine (kodiraju se na dvije znamenke). Nadalje, unutar svake kategorije druge razine moguće su jedna do deset kategorija aktivnosti na trećoj razini. Šifre koje sadržavaju kategoriju "ostalo" uključuju sve djelatnosti koje se ne mogu svrstati ni u jednu od navedenih aktivnosti unutar zadanih kategorija. Stavke u pretkolonama tablica odražavaju prvu razinu kategorija aktivnosti. Iznimka je stavka u pretkoloni "Slobodno vrijeme" koja obuhvaća više kategorija iz prve razine: 4 – volontiranje, 5 – društveni život i zabava, 6 – sportske aktivnosti i aktivnosti na otvorenome, 7 – hobiji i 8 – masovni mediji.

Nacrt i odabir uzorka

Osnovni skup za statističko istraživanje o raspolaganju vremenom temelji se na podacima iz Popisa stanovništva, kućanstva i stanova u Republici Hrvatskoj 2021. godine.

Anketa o raspolaganju vremenom 2022. provedena je na slučajnom uzorku privatnih kućanstava.

Uzorak za Anketu o raspolaganju vremenom 2022. jest stratificirani dvoetafni slučajni uzorak.

Stratumi su definirani podjelom na statističke regije prema klasifikaciji HR NUTS 2021. – HR NUTS 2 (Panonska Hrvatska, Jadranska Hrvatska, Grad Zagreb i Sjeverna Hrvatska) i tipu naselja (grad ili općina). Poseban stratum čine gradovi Rijeka i Split zajedno u Jadranskoj Hrvatskoj.

Alokacija uzorka s obzirom na statističke regije proporcionalna je kvadratnom korijenu iz broja privatnih kućanstava.

U prvoj etapi izabrane su prostorne jedinice – popisni krugovi s vjerojatnošću koja je proporcionalna broju privatnih kućanstava u popisnom krugu iz Popisa 2021. Ukupno je izabrano 936 popisnih krugova.

U drugoj je etapi u svakome popisnom krugu izabrano 5 stanova (kućanstava).

U uzorak je ukupno izabrano 4 680 stanova (kućanstava).

Uzorak je raspodijeljen u 52 intervala (tjedna) tako da je u svakom intervalu u svakoj regiji (NUTS 2) izabran jednak broj kućanstava (i popisnih krugova). Na kraju je svakom kućanstvu na slučajan način pridružen jedan radni dan i subota ili nedjelja kada su članovi kućanstva u dobi od 15 ili više godina vodili dnevnik svojih aktivnosti.

Stopa odgovora iznosila je 21,6%.

Utežavanje

Postupak utežavanja provodi se radi izračuna procjena za cijelu populaciju privatnih kućanstava i osoba u privatnim kućanstvima. Tim postupkom kompenzira se utjecaj nacрта i veličine uzorka te utjecaj neodgovora kućanstava na Anketu o raspolaganju vremenom 2022.

U prvoj fazi utežavanja izračunane su težine izbora jedinica u uzorak iz obiju etapa uzorkovanja (popisni krugovi i stanovi), a u drugoj fazi izračunane su težine radi prilagodbe neodgovoru jedinica iz uzorka.

U posljednjoj fazi utežavanja konačne težine iz prve dvije faze kalibrirane su na procijenjenu distribuciju stanovništva prema dobnim skupinama, spolu i statističkim regijama 2. razine.

Kalibracija je tehnika kojom se težine vjerojatnosnog uzorka prilagođuju tako da procjene na anketnim podacima odgovaraju procijenjenom broju stanovnika Republike Hrvatske koji se temelji na Popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2021. godine.

S obzirom na to da je svaka osoba ispunjavala dnevnik za jedan radni dan i jedan dan vikenda, težina dnevnika koji se ispunjava za jedan radni dan iznosi 5/7 konačne težine, dok težina dnevnika koji se ispunjava za jedan dan vikenda iznosi 2/7 konačne težine.

8. PROCJENE I MJERE PRECIZNOSTI POKAZATELJA "PROSJEČNO VRIJEME PROVEDENO NA POJEDINIM KATEGORIJAMA AKTIVNOSTI, STANOVNIŠTVO U DOBI OD 15 I VIŠE GODINA, REPUBLIKA HRVATSKA, STUDENI 2022. – STUDENI 2023. (SATI I MINUTE)"

	Procjena	Standardna pogreška procjene, %	Interval pouzdanosti, 95%	Koeficijent varijacije, %
Briga o sebi	11:09	6,4	10:56; 11:21	1,0
Zaposlenje	03:16	10,8	02:54; 03:37	5,5
Učenje	00:22	3,9	00:14; 00:30	17,9
Briga o kućanstvu i obitelji (neplaćeni posao)	03:17	6,4	03:04; 03:29	3,3
Slobodno vrijeme	04:56	8,2	04:40; 05:12	2,8
Putovanje	00:59	2,3	00:55; 01:04	3,9
Ostalo	00:01	0,2	00:01; 00:02	18,4

9. PROCJENE I MJERE PRECIZNOSTI POKAZATELJA "STOPA SUDJELOVANJA U POJEDINOJ KATEGORIJU AKTIVNOSTI, STANOVNIŠTVO U DOBI OD 15 I VIŠE GODINA, REPUBLIKA HRVATSKA, STUDENI 2022. – STUDENI 2023."

%

	Procjena	Standardna pogreška procjene	Interval pouzdanosti (95%)	Koeficijent varijacije
Briga o sebi	100,0	0,0	100,0; 100,0	0,0
Zaposlenje	42,7	2,2	38,3; 47,1	5,3
Učenje	6,8	1,2	4,5; 9,1	17,4
Briga o kućanstvu i obitelji (neplaćeni posao)	91,9	1,0	89,9; 93,9	1,1
Slobodno vrijeme	97,5	0,7	96,2; 98,9	0,7
Putovanje	82,9	1,5	79,9; 86,0	1,9
Ostalo	6,9	1,2	4,4; 9,3	17,9

10. PROCJENE I MJERE PRECIZNOSTI POKAZATELJA "PROSJEČNO VRIJEME PROVEDENO NA POJEDINIM KATEGORIJAMA AKTIVNOSTI, STANOVNIŠTVO U DOBI OD 15 I VIŠE GODINA KOJE JE PROVODILO VRIJEME NA POJEDINOJ KATEGORIJI AKTIVNOSTI, REPUBLIKA HRVATSKA, STUDENI 2022. – STUDENI 2023. (SATI I MINUTE)"

	Procjena	Standardna pogreška procjene, %	Interval pouzdanosti, 95%	Koeficijent varijacije, %
Briga o sebi	11:09	6,4	10:56; 11:21	0,0
Zaposlenje	07:38	9,0	07:21; 07:56	0,0
Učenje	05:21	35,8	04:09; 06:33	0,1
Briga o kućanstvu i obitelji (neplaćeni posao)	03:34	6,7	03:21; 03:47	0,0
Slobodno vrijeme	05:04	7,9	04:48; 05:19	0,0
Putovanje	01:12	2,4	01:07; 01:16	0,0
Ostalo	00:20	2,7	00:15; 00:25	0,1

Kratice

CAPI	računalno potpomognuto osobno anketiranje
HR NUTS 2021. – HR NUTS 2	Nacionalna klasifikacija statističkih regija 2021. – statističke regije 2. razine
NN	Narodne novine

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111
Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:

Mario Vlajčević, načelnik Sektora demografskih i društvenih statistika
Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredile:

Terezija Špančić, Ivana Levačić i Lidija Gligorova

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi
Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154, 48 06 115
Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata na publikacije
Telefon: (+385 1) 21 00 455
Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr